

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrske dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Pesamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravištvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Liberalna trdnjava.

(Dopis iz Dolenjega Logatca.)

V naši, tako poklerikaljeni Kranjski nahajajo se pač med kmetskimi občinami še liberalno-narodne, napredno misleče trdnjave, katerih vsa klerikalna zvijača, vse napenjanje in prizadevanje hujskajočih nunccev ne more podreti. — Priprostemu ljudstvu odpirajo se oči, dan na dan se mu bolj svita. Klerikalna megla, katere je tega ali onega zaslepljenca obdajala, izgineva polagoma in svitlo solnce samosvoje razsodnosti, prostega mišljenja, proste volje obseva dandanes že večino našega prebivalstva. — Pa saj ni čuda! — Vse sodnijske obravnave, katere se vrše proti klerikalcem radi častikraje, hujskanja, pohujševanja, zapeljevanja v krivo prisego, zalezovanja in pobiranja hranilničnih knjižic in Bog si ga vedi, za kaj še, — vsi nesramni dogodljaji, katere prav pridno o klerikalcih in njih voditeljih razkriva še nevednemu in zaslepljenemu ljudstvu zadnji čas »Slovenski Narod«, pripomogli so v obilici v to.

V zadnjem času prinesel je tudi šepavi »Domoljub« poziv na vse svoje somišljenike — kaline. — da naj pri vsaki volitvi, bodisi v državno ali deželno zbornico, občinske zastope, krajne šolske svete in druge korporacije volijo le krščansko misleče može, a liberalce in narodno-napredne zastopnike pa iz istih pomečejo. — No, na poziv tako umazane cunje, na poziv tako budalastega kričača pač nobeden razsoden človek nič ne bo dal, vsaj vsakdo tako dobro ve, da se tu ne gre za drugega, nego za nadvlado klerikalizma ter za polnitev vedno prazne in nenasitne farške bisage.

Kam, za Boga, bi prišla naša država — kam naša dežela, ako bi bila državna in deželna zbornica v rokah teh črnih pijavk? — Kam bi prišle posamezne kmetske občine, ako bi na občinskih sedežih sedeli sami klerikalni kalini, katerim bi

žvižgal prefrigani nunc svojo vižo — oni pa bi po njej plesali — nolens-volens. Tu bi se ne oziralo na občinske koristi in potrebe, pač pa na farovško bisago.

Dolenji Logatec je že znana, od nek-daj trdna, liberalna trdnjava. Vsa prizadevanja klerikalcev in njih voditeljev, razrušiti jo, bila so zaman. To se je pokazalo pri zadnjih občinskih volitvah. Dne 12. in 14. novembra p. l. vršila se je namreč tu volitev občinskega odbora. — Klerikalci so se shajali k posvetovanjem, delali naklepe, razpenjali na vse kripnje svoje mreže, da bi kolikor moč veliko kalinov ujeli v svoje zanjke ter na ta način strmoglavili narodno-napredno stranko, a to vse tako tajno in tako na tihem, da si je človek mislil, da Dolenji Logatec sploh ne premore nobenega klerikalca več. — Najpridnejši pri tem delu je bil pač dolenjelogaški »zahribški župan«. Mož je tako bistre glave, da sliši »travo rasti in vidi planke žvižgati«, zaradi tega so mu tudi dali občani naslov ad honores »zahribški župan«, kajti pri njem se je zbirala vsa klerikalna klika na posvetovanje in sklepanje. — K tej črni gardi jih pač ni mnogo pripadalo, a naš »Slavček« znal jim je tako milo in čarobno po klerikalnih notah zapeti, da so se mu nekateri kot zaslepljeni vsedali na limanice. Na dan volitve pripeljal je ves zbor teh črnih ptičev k volitvi, pobral pri nekaterih klerikalnih samicah pooblastila ter s to tropo in pooblastili hotel podreti ves III. volilni razred ter samega sebe spraviti v občinski odbor. Volil je trikrat samega sebe, volili so ga vsi njegovi devetotizniki, a pomagalo ni nič, pogorel je. — Ko je čul izid volitve, da je narodno-napredna stranka na celi črti zmagala, ostavil je bled in s povešeno glavico nesrečni kraj volitve. To je bil udarec za nesrečnega »Slavčka« in pa za njegovo boljše polovico, katere je dala svoji srdi takoj duška z besedami: »O če bi biv moj mož zvočen, ta bi že sosesko v orengo djaval!«

A liberalci niso tako nevoščljivi, kakor kdo misli. — Pustili so mu še nadalje častni naslov »zahribškega župana«, in ker je tako bogat, da plača vsega davka nekaj čez 8 K — portfelj brez plače.

Kakor rečeno, zmagala je v Dolenjem Logatcu v vseh treh volilnih razredih narodno-napredna stranka, tako da ima vseh 18 odbornikov svojih.

To je bil hud »šnoftobak« za naše klerikalce. Zopet so stikali svoje umne in bistre butice vkup in kar ni znašla butičica »Slavca«, to so znašli njega pristaši in »štrufarji«. — Razpel je svoji peroti ter sfrčal v Ljubljano, kjer mu je neki klerikalni odvetnik, mislim da oni, kateri je pred dvema leti na tukajšnjem katoliškem shodu govoril o liberalnem špehu, skrupcal proti pravilnosti volitve v III. volilnem razredu jako lažnjiv in budalast rekurz. — Ponosno je stopal sedaj »zahribški župan« po občini ter pripovedoval o novi volitvi, na katero se je s tem pravljil, da je pobral pri vseh mogočih ženskih volilcih pooblastila. Nabral jih je celo kopo ter s temi hotel prodreti s svojimi kalini v III. volilnem razredu ter postati tudi na ta način sam pravi pravcati župan dolenjelogaški. — Toda »Slave« obrača, Bog pa obrne. C. kr. deželna vlada v Ljubljani temu budalastemu prizivu ni ugodila, kajti volitev občinskega odbora izvršila se je natančno po volilnemu zakonu, kar je bilo razvidno iz volilnih aktov. — Revež je pil že na medvedovo kožo — a varal se je. — Ves poparjen popihal jo je dne 12. t. m. izpred cerkve, ko je občinski sluga naznanil ničnost njegovega priziva ter razpis volitve župana in občinskih svetovalcev na dan 19. t. m. Pri volitvi, kateri je prisostvoval osebno sam voditelj tukajšnega c. kr. okr. glavarstva, gospod Oton pl. Detela, bil je izvoljen zopet županom za občinski blagor vedno vneti in občešpšovani tukajšnji c. kr. poštar in posestnik gospod Adolf Mulley. — Prepričani smo, da se

bode naša občina pod vodstvom župana in delavnega, narodno-naprednega občinskega odbora lepo naprej razvijala, kakor je bilo to dosedaj. — Ne morem pa nikakor, da ne bi pri tej priliki našim klerikalnim kalinom njih »general«, svetlo-lasega Slavčka v polni luči predstavil, kajti jaz upam, da se bodo ti zaslepljenci spomnili pregovora, ki pravi: »Povej mi, s kom občuješ, potem ti povem, kdo da si!« — Kak katoliški poštenjak, je to svedoči naj naslednje njegovo lastnoročno pisano pismo, katero je pisal dne 9. novembra 1899. l.:

Spoštovani gospod M....!

Jest jih lepo prosim ako bodo res dali Leskovca stran od soseske službe ih lepo prosim ako sem jim kaj všeč da bi prosil gospoda župana da bi mene vzel v službo ako mi to store da jest to dosežem bom jem vedu hvala in pa tud zastonj ne bodo prosil zame jest bom reku stricu in bi jim pripelev en voz sena za kojnje gor prec kadar ga bi tli.

Jest bi prišev sam do neh in jih poprosu pa ne morim tako da ne bi nobeden vidu in potem bi vprašev kaj sem šev zato jih pa pismeno prav lepu in preserčno enkrat še poprosim nikdar ne bom pozabu neh dobroto ako mi to naredijo saj sem tako letošno leto revež če imajo kakšniga tujiga dobit je ja bolji da je domač delo gre pa gre vseglj naprej prosim in prosim jih lepo

pozdravljen

Adijo Zbogom

Jakob Slave

Dolenji Logatec

Starega, že mnogo let pri občini vestno službujočega občinskega slugo hotel je na ta način izpodriniti ter sam postati občinski sluga. — Ker mu je pa to spodletelo, hotel je pri občinskih volitvah liberalce popolnoma zatreti, a sam pa postati župan. — »Ne boš, Jaka«, tega pa ne! — Za nagrado, da je storil letos toliko potov, da je zbiral krog sebe »ka-

LISTEK.

„Knjiga za lahkomišelné ljudi.“

(Spisal I. Cankar, založil L. Schwentner 1901.)
(Dalje.)

Nekje smo torej že vse to našli. In če natanko premislimo, pridemo do zaključka, da na Slovenskem ravno pri Cankarju samem. Naš čas je silno razdivjan, — vse se giblje in miglja, novo naziranje bojuje neizprosno boj proti staremu. Novi, doslej zaničevani momenti nastopajo pot, žurnalst Ščuka, ki je paktiral vedno za košček trdega kruha, postaja rebel... Proletarec, umazan in razcapan, kliče na krat svoj: »Tukaj sem!« in zahteva svoj delež solnca, življenja, in zanika privilegije. Naravno, da je umetnost prva, ki prinaša temu proletarcu svoj tribut, — mi živimo v znamenju Tolstega, Ibsena, Zole in Hauptmanna...

Cankarju pa ne zadošča le to, da je človek proletarec, kajti on je navdušen, strasten aristokrat. In radi tega so njegovi junaki aristokrati duha v proletarskih kočah, — njegov kredo Nitschejev aristokratizem. Posamezne stavke tega impozantnega kreda smo našli v »Vinjetah« (»Iz samotne družine«, »Glad« etc.); našli smo jih v »Popotovanju Nikole Ni-

kiča«, v »Za blagor naroda«. Nova Cankarjeva knjiga pa je cel evangelij tega duha, tu pove Cankar skupno in celotno to vse, kar smo hoteli že davno od njega slišati. Nova knjiga je ključ k razumevanju Rekarjev in Dionisov.

Čudovite osebe so to! Pred zaduhlim prepadom stoje in vse njihovo življenje je posvečeno brezuspešnemu boju, svojo srčno kri prelivajo v tem boju in to jim je usojeno ob rojstvu. Nekateri verujejo v moč svojega dela; a ti »sveti, čisti ljudje« niso Cankarjevi junaki, kajti ti vedó, da se bojujejo zastoj. In radi tega ne sklepajo nobenih kompromisov, vse vržejo od sebe, kajti »dobro je, če je človek nag in ubožen.« Nezačuden je so ti ljudje, tako nezmerno nezačuden, da želijo »nedosegljivega...« in hočejo »videti kar je nevidno, slišati kar je večno nemo, čutiti kar je breztelesno.« In ker so taki nezačudenježi, ker so — kakor pravi hudič — »iz testá, ki mislim napraviti iz njega novo človeštvo«, radi tega živi v njihovem srcu hrepenenje, o katerem vedo, da je nedosegljivo, radi tega padajo, — a padajo kot zmagovalci, — »Galilejec, ti si zmagal!« kličejo in obenem vržejo krohotaže kri svoje srčne rane proti nebu. In ti junaki so nihilisti ter sovražijo filistra, »ki je večni«, ker obleče »popovsko haljo« v trenutku, ko umirajo zoperni bogovi.

Kadar čitam Cankarja, se spominjam vedno na velikega Nizozemca Multatulija. Ne rečem, da sta si pisatelja v čem sorodna, a »der Mann mit dem Plaid, der keine Uhr hat« bi prav lahko rabil stavek: »Prišel sem pisati tragedijo in upam, da jo bode deset ljudi čitalo...« V negaciji leži sorodstvo, v negaciji vsega obstoječega in obdava rabita najboljše sredstvo negacije, brezobzirno, strupeno satiro. In pri obema je tisto, kar nam dajeta negativnega, veliko večje, nego njun pozitivum.

Vprašal sem se po lekturi: Li je treba, da resignirajo ti junaki? Saj je vse res, kar nam pove Cankar, a, vruga, — zakaj umirajo ti »klaverni junaki« raje, nego da bi prijeli poleno v roko ter udarili napadalca nazaj? Onemu hrepenjenju po veličastnem umotvoru bi se ugodilo bolj v bojnokrasnem življenju v mogočnem smislu besede. Cankar sam pravi, da hrepeneča duša vse jedno ne obupa, da ne umrè nikoli tisto »globoko, neumljivo upanje, da se nazadnje vendarle porušijo ograje, da se vendarle porušijo temeljni«, on sam kliče že v »Vinjetah«: »Prišel bo čas —« in akoravno se le »malokdaj vzbudi to upanje; zato umirajo bogovi tako počasi.« On sam vidi, da se da doseči ona »zvezda na nebu poleg dimnika...« In vkljub temu umirajo njegovi junaki resignirano.

Cankar je dovolj bojovne narave, zatoorej ne razumemo, da ne začne zidati na razvaline svojega negiranja novo, pozitivno palačo, da ne stopi aktivno v boj za cilj — življenje!

Zdi se mi, da je pisatelj prepesimističen. Če je tako krasno nezadovoljen, dobro, potem naj ne resignira; pesimizem je prenapet, če je zlata nada na boljše dni izgubljena, če pade povzdignjena roka pred prvim udarcem. Življenje vendar nima namena smrti? A kak namen ima po tej filozofiji? Zakaj revolucioniramo, če smo prepričani, da ne postane po revoluciji nič boljše?...

Prav dobro razumem, da se godi Dionisu slabo; on ne priznava suverenitete mase nad posameznikom in proklamira samovlado svoje lastne individualitete; radi tega ga tudi masa ignorira in ker nima drugega sredstva, mu pošilja policista Glada na vrat, — razumem to! A vprašam: Radi tistega prokletega kosčka kruha bodeš poginjal, ti umetnik, genialni človek? Preskrbi si raje drug kos kruha; kapituliraj enkrat v toliko, da izvršiš drugo delo, navadno rokodelstvo, da si s tem zaslužiš tiste infamne materialne pogoje, da moreš delovati za cilj. Glej, da si pridobiš z lastno močjo življenje, v katerem mora tvoj duh eksistirati, življenje, ki je boljše nego ono, katerega ti je masa vzela. (Koniec pril.)

line« ter dražil ljudstvo, podelila mu je katoliška stranka v Ljubljani zastopstvo neke klerikalne zavarovalnice, pri kateri so se mu vjeli dosedaj trije kalini na limanice. — Liberalci zdaj čakamo, kaj bode ukrenil »zahribški župan« zopet novega, o tem hočem potem natančno poročati.

V Ljubljani, 20. februarja. Državni zbor.

V včerajšnji seji se je vršila specialna debata o bosanski železniški predlogi. Prvi govornik, posl. Ofner, je predlagal, naj se tozadevno posojilo zviša od 75 na 100 milijonov, pri tem pa se sklene, istočasno tudi zgraditi progi Banjaluka-Jajce in Knin-Novci. Poslanec Sylvester kritikuje našo železniško politiko sploh, ki da je slabša od turške, zato pa je tudi vsa trgovina na Balkanu v tujih rokah. — Minister Wittek se izreče proti Ofnerjevi predlogi. — Posl. Lechner se zavzema med drugim posebno za podaljšanje vzhodno-štajerske železnice preko Radgone-Ptuja Krapine, s čimer bi se doseglja na Dunaj za 150 km krajša pot. — Glavnima govornikoma sta bila izvoljena: Berks pro, a Malik contra. Posl. Berks pa je resigniral, na kar je Malik strastno napadal bosansko vojaštvo ter zahteval, naj se Bosna in Hercegovina priklopita Ogrski. Ko je še govoril posl. Schwegel v obrambo železniškega odseka, sklene se debata ter se predloga sprejme v tretjem branju. — Potem je zbornice prešla k drugemu branju budžeta za leto 1902, ki se še nadaljuje danes.

Tajna zveza med Avstro-Ogrsko in Srbijo.

Beligranski »Dnevnik« je razkril tajno zvezo naše države s srbsko kraljevino. »Nov. Vremja« pa piše, da je ta zveza že potekla l. 1893 ter da se potem ni več obnovila. Vendar živi v tej zvezi izražena politična ideja še danes. Avstro-Ogrska se je zavezala podpirati dinastijo Obrenovičev ter jo varovati naklepov Karagorgjevičev in pospeševati srbsko narodno gibanje v Stari Srbiji ter v obmejnih krajih Macedonije. Srbija pa je Avstriji zajamčila posest Bosne in Hercegovine ter se zavezala, če treba, z oboroženo silo pripomoči, da se zatara vsako protiaustrijsko gibanje v teh srbskih deželah. Srbija pa ne sme brez privoljenja Avstro-Ogrske sklepati pogodb z drugimi državami. Ker se je Srbija odpovedala Bosni in Hercegovini, je ostala zveza z Avstro-Ogrsko tajna. Po Milanovi smrti se ta zveza ni obnovila, ter ima sedaj veljavo glede Balkana le še l. 1897. sklenjena avstrijsko ruska pogodba.

Vojna v Južni Afriki.

Iz Pretorije poročajo: 12. t. m. so Buri 150 pešcev na konjih premagali. 12 jih je padlo, 48 je bilo ranjenih, med temi več častnikov. Drugi so bili ujeti ali pa so ušli. Lord Kitchener pa poroča, da je bilo v zadnjem tednu 17 Burov ubitih, 5 ranjenih in 107 ujetih, 138 se jih je udalo. Osrednje ozemlje Kaplandije je sovražnika prosto. Oddelek Pieta Wesselsa je prekorlačil glavno železniško progo blizu Victoria West v severnovzhodni smeri. Malih, razkropljenih burskih čet ni lahko prijeti. Polkovnik Parolison je pognal Bure od Zuckerboschranda, kjer so Buri ujeli v zagato cel angleški bataljon, proti vshodu. Spens je ujel južno Amsterdamu 12 Burov, 19 se jih je udalo. Iz Kroonstada poročajo, da so angleške čete pri zadnjem skupnem lovu Burov ujeli 300, ranili 25 in ubili 15 Burov. Med ujetimi je bil tudi burski poveljnik Bestera, ki je vsled ran v Heilbronroadu umrl. Iz burskih krogov se poroča, da imajo Buri še okoli 30.000 bojevnikov.

Najnovejše politične vesti.

Nova parlamentarna zveza. Nekaterim listom se poroča, da nameravajo Slovenci, češki radikalci, češki socialci in poljski divjaki ustanoviti parlamentarno zvezo. — Deputacija poštinih upraviteljev iz Štajerske, Češke, Moravske in obeh Avstrij je prišla včeraj v poslansko zbornico ter prosila za spremembo vladne predloge glede regulacije njihovih plač, ker sedanja predloga bi jim stanje le shujšala. — Wolfa se sramuje občina Gross-Lippen ter ga je črtala iz imenika častnih meščanov. — Proti ruskim dijakom. Vseučilišni

senat v Lipskem je sklenil, da ne bo več sprejemal ruskih dijakov, ki so dovršili samo ruske srednje šole. — Mohamedanska deputacija iz Bosne je prišla te dni v Carigrad. Med drugimi pritožbami je tudi ona, da se baje hoče Bosno in Hercegovino pokristjaniti.

Dopisi.

Iz Kozjega. »Slovenski Gospodar« bridke solze toči o propadanju našega »katoliškega« bralnega društva. Res, to društvo rapidno propada, odkar mu je dr. Jankovič načelnik. Da je baš dr. Jankovič temu nazadovanju kriv, tega pa »Slov. Gospodar« ne pove. Pač pa dopisnik — kdo ve, če to ni Jankovič sam? — nesramno obrekuje našega mirnega, nad strankami stoječega kaplana, češ, ta društvo razdira, ta člane odganja, ta častnike uničuje. Če bi to res bilo, bi bilo to itak dobro delo; kajti društvo ni piškavega oreha vredno. A dopisnik o kaplanu ne govori resnice. Jedino, kar je kaplan storil, je bilo to, da ni dopustil, da bi v bralni sobi, ki je tik njegovega stanovanja, se shajali malovredni fantalini s svojimi ljubicami. Ali ni prav storil, vi za »katoliško« moralo in čistost vneti Jankovič? Vrhunec obrekovanja pa je sumničenje, da je kaplan onesnažil mizo v bralni sobi. Pretečeni teden je namreč nekdo izmed Jankovičevih pristašev (mi smo mu že na sledu) iz jeze, ker je bila bralna soba zaklenjena, s silo vdrl v njo in onesnažil mizo s svojim blatom. To ostudno pobalinstvo je Jankovič natvezil našemu — kaplanu in ga tega dejanja pred žandarmerijo obdolžil. Najlepše pa je, da je z Jankovičem potegnil naš — dekan. Obadva se bodeta imela pred sodnijo zagovarjati, Jankovič pa tudi pred mariborskimi porotniki. Lepe razmere to: klerikalci obrekuje in preganja duhovnika, 80 let stari dekan svojega duhovnega tovariša! In zakaj? Le zaradi tega, ker naš kaplan samo svojemu vzvišenemu poklicu živi in se v strankarsko gibanje ne vtika. On je priljubljen pri Nemcih in Slovencih; vsi ga spoštujejo — tudi liberalci — samo trem ali štirim osebam ni dovolj, ker ne trobi v njih umazani rog. To so Jankovič, dekan Bosina, Pilštanski devičar in Zdolski postopač. Ti vzorni kristjani drug drugega ščujejo proti kaplanu in bi ga radi spravili od tod ter ga nadomestili s kakim bedastim fanatikom a la Lovrenko. Pa ne bo šlo, bodite prepričani. Da bo škof videl, kake so razmere, bomo začeli kidati iz raznih Avgijevih hlevov. Dozdaj je le treskalo, odselej pa bo vžigalo. Mi nismo proti cerkvi in duhovnikom; ako bi vsi duhovniki tako živeli, kakor naš kaplan, bi ne imeli nobenih nasprotnikov. Za ljudi pa, kakeršni so Bosina, Marka in Jankovič, ki drugače živijo in drugače učijo, pa nimamo nikakega pardona. Nadaljevanje sledi.

Izpred sodišča.

Gospod deželno-sodni svetnik Andolšek je predsedoval danes sledečim bolj zanimivim obravam:

1. **Italijan!** Če greš po Rimski cesti ali pa na Vegove ulice, najdeš dve gostilni, kjer se prodaja laško vino. Na večer in v nedeljah romajo žejne duše tja »na laško« in vliivajo v svoje grlo pristnega »Italijana«, liter za litrom... In potem jih vidiš, kjer jih meče »Italjan«, če peljejo svojo »barko« proti domu, — cela cesta je njihova. — Dne 22. decembra m. l. se je napila »Laha« večja družba s Slap pri Mariji Devici v Polju, poleg družih tudi brat in sestra Janez in Marija Kosanc, po domače »Ribčeva«, prvi rojen l. 1881. druga l. 1882. Janez Kosanc je že slivovko pil, potem pa je cela družba pila kuhanega in surovega »Italijana« več štefanov. Potem so šli, vsi skupaj seveda bolj ali manj »v rožicah«, proti domu; bili so baje še preje »pri flečkajnarjih« v cerkvi. Ko so prišli po Zaloški cesti na železniški prelaz, je odprl pijani Janez Kosanc prežnico, ki je bila radi bližajočega se vlaka zaprta. Potem pa sta se in on baje tudi njegova ljuba sestra zoperstavila stražniku Gašperlinu, ki je Janeza hotel aretirati. Ribčev Janez je ponosno in neustrašeno klical: »Jest sedim 24 ur, pa žihér vse naredim, kar čem.« Skočil je ob enem stražniku za vrat kakor divja mačka in ga hotel podreti na tla. Radi tega sta se imela zagovarjati pred deželno sodnijo Janez in Marija Kosanc. Zagovarjal jih je g. Vencajz. Janez Kosanc je bil obsojen na mesec dni zapora s postom vsak teden; Marija Kosanc pa je bila oproščena. —

Tako je vrgel »Italjan« Ribča-Kosanca ne samo po tleh, ampak naravnost — v luknjo; ta presneti »Italjan!«

2. **Amerikanci.** Franc Kovač, leta 1881. v Mateni pri Igu rojen, vrtnarski pomočnik bode sedel 10 dni in plačal 10 kron, ker je hotel v blaženo Ameriko. — 19letni Anton Metle iz »Paradiža« pri Šmartnem jo je pa srečno popihal tja, dobili ga niso. Dobili so pa Janeza Metleta starega, očeta, in Janeza Metleta mladega, brata, ker sta Antonu »skomandirala« potrebni denar in »pôsa«. Mlajši Janez Metle je po izjavi srečnega očeta »neumen« (smeje se vedno), Anton pa »žleht«. Ob ravnavi se je preložila.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 20. februarja

— **Osebnosti.** Finančni minister je imenoval višjim davčnim nadzornikom pri finančnem ravnateljstvu v Trstu nadzornike gg. Jos. Terpina, Hilarija Vodopivca in Antona Soldatiča.

— **Zlata poroka nadvojvode Rainerja.** Povodom praznovanja zlate poroke Njiju c. in kr. Visokosti presvetlega gospoda nadvojvode Rainerja in presvetle gospe nadvojvodinje Marije je kranjski deželni odbor izrazil visokima jubilatoma najspoštlivejše čestitke in voščila.

— **Glas iz občinstva.** Včerajšnji »Slovenec« pravi: »Prijatelj nam piše: Pojdi, prijatelj, ob tržnih dnevih po šolskem drevoredu za Ljubljani, kjer prodajajo ljubljanski mesarji svoje blago, in poglej malo, kam zavijajo meso svojim strankam. Po navadi boš zapazil »Slovenski Narod«. Kako to? Sam na sebi ta list res ne zasluži družega, kot da se ob prvi priliki kaj mokrega zavije vanj in se tako prej ko mogoče spravi s povrčja. Toda zakaj bi se moral šopiriti »Narod« ravno na mesarskih štantih? Gospodinje, pazite, ko prinašate blago s trga! Otroci iztaknejo tudi umazane kosce popirja in bero, ako jih zanima. Za moj želodec že ni meso, ki je bilo zavito v ta list! Komur izmed naših »inteligentnih« seve bo dišalo tako meso še bolj. Prav! Toda gg. mesarji, ali jemljo meso pri vas liberalne stranke!? — Mi sicer ne vemo, kako pridejo dotični trgovci z mesom do »Slov. Naroda«. Mogoče je, da kupijo samo zaradi zavijanja; mogoče je pa tudi, da so naročeni nanj. Če je prvo, naj bi si omislili rajši drug popir, če pa drugo, potem bodo naše poštene gospodinje vedele, kaj storiti.« — Tako »Slovenec«. — Prijatelj pa nam piše: »Pojdi, prijatelj, malo po mestnih javnih — higienskih — etablisementih, in poglej malo, kako makulaturu dobiš tam v daljnjo uporabo. Po navadi boš zapazil »Slovenca«. Kako to? Sam na sebi ta list res ne zasluži družega, kot da se ob prvi priliki kaj mokrega zavije vanj in se tako prej ko mogoče spravi s povrčja. Torej prav, da se ravno »Slovenec« šopiri po teh zavodih. Vendar pa pazite, koga puščate notri. Otroci in norci iztaknejo tudi umazane kosce popirja in bero, ako jih zanima. Mogoče po nesreči naletite na včerajšnjega »Slovenca!« Komu izmed naših pristašev seve bo dišala taka uporaba lista še bolj. Prav! — Mi sicer ne vemo, kako pridejo dotični zavodi do »Slovenca«. Mogoče, da ga kupijo samo zaradi zavijanja. Če je tako, potem naj le ostane vse, kakor je.

— **Klerikalen poštenjak.** Neki kranjski, dobro znani bojeviti katoliški derviš — ki ima ravno vsled svoje duhovitosti najboljšje avspicije, da se mu bo v kratkem svetil rdeč kolar pod tolsto njegovo brado — naročil je pri nekem kamnoseku menzo za 1200 K, izgovoril si pa vnaprej, da mu mora dotični kamnosek izstaviti pobotnico za 1600 K, češ, da bo dal drugače drugje napraviti menzo. Dotični kamnosek je, boječ se konkurence, res izstavil temu klerikalnemu poštenjaku pobotnico za 1600 K, prejel pa de facto za menzo samo 1200 K. Seveda je ali bo dotični derviš na ta način opeharil cerkveno premoženje za celih 400 K, ker je popolnoma jasno, da je ali bo predložil pobotnico, glasečo se na 1600 K in seveda v klerikalnem svojem poštenju zamolčal, da je za menzo plačal samo 1200 K, če ga ta naša notica ne bo ostrašila. Vsaj to intencijo je imel, ker bi si drugače gotovo ne dal napraviti pobotnice za 1600 kron. — Za danes ne imenujemo še imena, pridržimo si pa pravico, da to še z drugimi pojasnili vred storimo.

— **„Turistika“.** Gospod J. S. Finžgar je predaval včeraj v »Katoliškem domu«. In sicer je predaval v socialnem društvu o »turistiki«. Kaj ima turistika s socialnim vprašanjem opraviti, tega seveda ne pojmi vsak navadni človek. A katoliški nadljudje, ki pojmiijo katoliško znanost, katoliško-socialno politiko in enake kurioznosti, razumejo tudi to. G. Finžgar je torej predaval. In predaval je o turistiki, kakor bi ne mogel boljše govoriti v kakem planinskem društvu. Turistika krepi telo in vsled tega tudi dušo; človek spozna stvarnika in domovino. Nikdar bi nas tujei ne podjarmili, če bi bili dobri turisti. In »die Moral von der Geschicht?«... »predstavljamo si razne tercijalke, kako napravljajo ture na naše planine; škof potuje z zelenim klozom po Triglavu in za njim dolga vrsta frančiškanov in jezuitov in vsi drugi... stari Triglav pa stresa nejevoljno sivo svojo glavo in se vpraša: Kako pa to, da je zadnjič dr. J. Ev. Krek na predavanju v istem »Katoliškem domu« dejal, da je ta od g. Finžgarja tako hvalisana turistika — šport, katerega bi bilo dobro obdlačiti? — Ej, stari Triglav, to je ravno — vprašanje.

— **Repertoar slovenskega gledališča.** Jutri se poje tretjič in zadnjič opera »Rigoletto«.

— **Uršulinski samostan v Ljubljani** bo praznoval letos, najbrž meseca aprila, dvestoletnico svoje ustanovitve.

— **Odpuščeni tesarji.** Včeraj je prišlo v naše uredništvo 10 tesarjev iz ljubljanske okolice, ki so bili prišli ravno kar z Reke. Pripovedovali so, da je najel tesarški podjetnik Mattiassi po tukajšnjem tesarškem mojstru Fr. Pustu ml. 131 tesarjev iz Kranjske, da gradijo Angležem hleve na parnikih za prevažanje konj v Južno Afriko. Obljubil je vsakemu 5 K na dan. Dosedanji ladjetesalci na Reki so namreč delo vstavili, ker se jim je plača prikrajšala. Med štrajkujočimi in slovenskimi tesarji bi skoraj prišlo do spopadov, dokler ni policijska oblast odločila v prid domačinom. Naši tesarji so tedaj morali odriniti domov, ko so zamudili štiri delavne dni. Podjetnik pa je le za 100 svojih ljudi kupil vozne listke ter jim izplačal po 6 K odškodnine za 4 dni; 12 mož pa je baje ostalo na Reki brez denarja in brez delavskih knjig. Z zadevo še bo imela opraviti policijska oblast.

— **Županstvo v Spodnji Šiški** nam naznanja, da ni bil v ondotni občini izvoljen g. Kosler l. obč. svetovalec in županovim namestnikom, ampak gospod Anton Poganič iz Spodnje Šiške številka 66. Tudi nam naznanja županstvo, da se niso naročile pasje marke z nemškim, ampak s slovenskim napisom. — Kar smo mi pisali, to nam je sporočil ugleden posestnik in obrtnik iz Spodnje Šiške, ki je menda sam član občinskega odbora.

— **Ivan Grohar.** V izložbi Lavo-slava Schwentnerjeve trgovine z umetninami razstavljen je že nekaj dni sedmoricna slik tega našega vrliga umetnika. Razven ene, ki je študija glave starega kmeta, so vse ostale pokrajine. Te slike pomenijo vsekako napredek v tehniški izobrazbi in umetniškem naziranju g. Groharja. Kar se tiče tehnike, je ta pastozna in jemlje predmete impresijonističevsko. Slikano je pa nekako pointilistično, bolje rečeno, v črticah, ki se prilagodujejo smeri predmetove forme. Vsled tega načina dobi slika nekaj svežega, tresočega, kar je tem primernejše, ker se preko vseh naslikanih pokrajin razliva poletno sonce. Grohar se je skoro na vseh podobah stavil pred lepi barveni problem solnca, če posamezne dele hribov in polja zakriva višnjeve sence jadrajocih poletnih oblakov. Resnici na ljubo moramo povedati, da se mu je to prav dobro posrečilo v senčnih partijah, v razsvetljenih pa bi pač bil lahko vporabil še malo več bleska, malo več bleščeče gorkote v tonu in barvi. Toda celotni utis je jako ugoden, in želeli bi bilo, da bi ti umotvori kmalu romali v kak slovenski salon. Velika slika, menda motiv iz rojstne vasi Groharjeve, še ni čisto končana. Kaže nam zlasti finobčutene linije v oblakih. Če bo g. Grohar to sliko še izvrševal, naj ne pozabi, da pokrepi tudi nekoliko zračni ton oddaljenih partij. Razmerno najmanj

ugodna je slika, ki kaže Triglav iz Stare Fužine in Bohinja. Delana je z bravuro in hitro, to se ji pozna; a zato je tudi nekako nemirna in nejednotna. Tudi tukaj so hladni refleksi na zelju, travi i. t. d. dobro delani, Triglav pa, ki je v snegu in obsevan od solnca, nima daleko zadostne blekta, da bi nasprotoval onim slikam, ki imajo senco. Grohar se je poskušal pri vseh teh slikah za njega novi tehniki, vsaj razstavil še ni ničesar podobnega. Častitati mu moramo, ker eksperiment se mu je prav dobro posrečil in prepričani smo, da se bo v prihodnje znal tudi preje omenjene neugodnosti varovati ter slikal z gorkejšimi barvami. Z dobro vestjo pa priporočamo vsakemu ljubitelju umetnosti, da poseže po eni ali drugi teh prijetnih umetnin, ki kažejo vse zelo fin ukus gospoda Groharja.

— **Iz Belokrajine** se nam piše: Dne 15. t. m. bil je materi zemlji izročen bivši oskrbnik grajščine Krupa g. Karol Gerber na pokopališču v Kloštru fare Podzemelj. Pokojni je služil nad 40 let, bil je izboren kmetovalec, živinorejec in sadjar, ki je mnogo vplival tudi na druge kmetovalce. Posebno je bil znan kot praktičen živinozdravnik. Blagi pokojnik je bil protestant; radi tega je prišel ljubljanski pastor pokopat ga. Sprevod je bil velik; mnogo naroda kmečkega, pa tudi iz Semiča in Črnomlja izkazalo mu je mnogo prijateljev zadnje časti. G. pastor je govoril v srce segajočo nagrobnico, pevci pa so zapeli dve pesni. Najbližji sosed cerkve sv. Duha, g. Fran Jerman, je g. pastora pozdravil in mu roko podal. Bog ve, ali v svojem ali v imenu Črnomeljcev.

— **Umrl** je bivši oskrbnik grajščine ljubljanskega škofa v Gornjemgradu gosp. Josip Hofbauer.

— **„Ilirija oživljena“**. Rojak v Šoštanj izda v kratkem alegorične razglednice, predstavljajoče slavljenje „Ilirije“. Razglednice so umetniško izdelane in bodo gotovo občinstvu ugajale. Čisti dohodek je namenjen slovenskim visokošolcem.

— **Muzej v Mariboru**. Sestavilo se je v Mariboru društvo, ki se bavi z ustanovitvijo muzeja.

— **Dovoljenje za rudosledbo** v okrožju celjskega rud. urada se jedovolilo dunajskemu trgovcu Henriku Blitzu. Istotako dovoljenje je dobil na eno leto tudi neki Herman Ott iz Zgor. Poljskave za politične okraje Celje, Slov. Gradec, Ptuj in Maribor.

— **Človeške kosti** so izkopali v nekem vinskem hramu na Kamenščaku pri Mali Nedelji. Hram so podirali zaradi novega rudnika. Na lobanji se poznata dva močna udarca ter je ista razpočena, iz česar se sklepa, da se je izvršil uboj. Ljutomersko sodišče vodi preiskave. Najbrže je bil ubiti kak tuji kupec.

— **Poroka v bolnišnici**. Mari-borski profesor J. Pöltzl, ki leži že dolgo časa težko bolan v graški bolnišnici, se je poročil te dni na bolniški postelji s privatno učiteljico Henrietto Heu.

— **V Krmini** je stavkalo v znamenje solidarnosti in žalosti s Tržačani 400 delavcev. Sedaj so baje zopet na delu. Tudi v laškem Vidmu stavkujejo delavci in delavke.

— **Pogrešanec**, Anton Trškan (ne Andrej, kakor smo včeraj poročali), mesar na Studencu, je bil najden v Savi pri Be-ričevem. V pijanosti je ponesrečil. Denar — okoli 700 kron — so našli pri njem.

— **Izgubljene reči**. V mestu je izgubila gospodična T. H. zlato zapestnico.

— **Tedenski izkaz** o zdravstvenem stanju mestne občine ljubljanske od 9. do 15. februarja 1902. Število novorojencev 27 ($=40\%$), mrtvorojenca 2, umrlih 35 ($=51.9\%$), mej njimi jih je umrlo za tifuzom 1, za dušljivim kašljem 1, za vrtico 1, za jetiko 7, za vnetjem sopilnih organov 6, vsled nezgode 1, za različnimi boleznimi 18. Mej njimi je bilo tujecev 9 ($=25.7\%$), iz zavodov 17 ($=48.5\%$). Za infekcijskimi boleznimi so oboleli, in sicer za škaričico 3, za tifuzom 2, za dušljivim kašljem 1, za vrtico 1 oseba.

— **Najnovejše novice**. Škoda pri plinovitih in električnih napravah v Trstu se ceni na 30.000 K. Pobi-
tih je nad 400 svetilk, prevrženih 80 steb-
rov. — Nemški baron — ovađuh. V Nizi so zaprli nekega nemškega barona,

ki je zazun goljufige tudi ovađuštvá sum-
ljiv. — Aretovani bančniravnatelj. Načelnik budimpeštanske banke Szalay je poneveril poštnohranilnih čekov za 20.000 gld. — 20 ljudij je zmrznilo v Parizu v zadnjih dneh. — Raz-
ločena siamska dvojčka se nista
veselila dolgo samostojnega življenja,
kajti ena deklica je umrla par dni po
operaciji. — Turško-srbska trgo-
vinska pogodba se je podpisala od
zastopnikov obeh držav.

— *** Zaupnik visokih gospodov**.

Poslanec Daszynski je v jedni zadnjih sej izpregovoril energično besedo o moralnih nazorih gotovih krogov. Mej drugim je tudi pogrel znano dogodbo nadporočnika Matačića s princesinjo Koburško in ob tej priliki omenil tudi pravnega zastopnika princa Koburga, vladnega svetnika dra. Bachracha ter vprašal: Kdo pa je pravza-
prav ta dr. Bachrach? Ker na to poslanec ni odgovoril, odgovarja »Čas«, iz katerega posnemamo na kratko sledečo sliko ome-
njenega advokata: Pred nekaj desetletji je bil v 1. okraju na Dunaju, kjer stanuje največ plemenitašev in dvor, policijski ko-
misar Meixner. Meixner je imel s tistimi visokimi krogi večkrat diskretne pogovore, zveze in naročila, kar vse je izvrševal k popolnemu zadovoljstvu. Toda pozneje je zapustil policijsko službo, dokončal pravo-
slovne šole ter odprl svojo odvetniško pi-
sarno zopet v 1. okraju dunajskem, kjer je našel v omenjenih visokih krogih takoj zvesto klientelo. Prvi njegov pomočnik je bil dr. Bachrach, ki je tudi po Meixnerovi smrti podedoval po njem pisarno in kliente. Med tistimi je imel tudi rajnkega pre-
stolonaslednika. Ko je nekoč posetil Dunaj nemški cesar Viljem II., takrat še navaden pruski princ, kajti njegov oče, poznejši cesar Friderik III., je še kot prestolo-
naslednik živel, se je Viljem na Dunaju izborna zabaval, zlasti med ženskim sve-
tom in neko lepo Dunajčanko je celo po-
vabil s seboj v Berlin. Ko pa se je leto pozneje vrnila v svojo domovino »an der schönen, blauen Donau«, je pripeljala s seboj že obitelj — hčerko. Iz teh razmer se je izcimila pravda, in ker enakih zadev ne rešujejo gospodje zastopnikitujih držav, si je Viljem poiskal izvedenega Bach-
racha, ki je spretno poravnal vso afero, tako da je dobil od Viljemovega deda, visok pruski red. To je torej dr. Bach-
rach, zastopnik Koburgov proti Matačiću. — Temu poročilu »Časa« dostavljamo mi, da je Bachrach, »majhen žid s fevdalnimi manirami«, že prav mnogo taci pikantnih zadev poravnal, tudi taci, pri katerih niso bili samo inozemski principi angaži-
rani. V tem oziru bi zamogli prav zani-
mive stvari povedati, ko bi ne bilo — državnega pravdnika.

— *** Obupen čin matere**. Pred pe-
timi leti se je poročil magistratni uradnik dr. H. z lepo 19letno deklico, s katero je spočetka prav srečno živel. Pozneje sta se začela zakonca pripraviti in prišlo je celo do ločitve. Hčerka Margareta je ostala pri očetu. Mati pa je dobila dovoljenje, da sme svojega otroka od časa do časa ob-
iskati. Ko je prišla 18. t. m. zopet h hčerki, je šel mož za ta čas v kuhinjo; nakrat pa je začul strel in v sobi je našel ženo mrtvo, otroka pa smrtnonevarno ranjenega. Ker ni mogla imeti mati otroka vedno pri sebi, ga je hotela usmrtiti, potem pa še sebe.

— *** Iz ljubosumnosti**. Na Dunaju se je ustrelil včeraj konduktur Ivan J. Imel je mlado ženo, s katero se je poročil pred sedmimi leti; imela sta 6 otrok in sta pričakovala sedmega. Mož je bil strašno ljubosumen in je dolžil ženo, da ga vara, a ker mu žena ni imela ničesar priznati, jo je grozno pretepal. Izruval ji je v svoji slepi jezi skoro vse lase. Zadnji čas pa je postal zopet ljubezniv ž njo, prosil jo je oproščenja za vse neopravičene žalitve, nakrat pa je pritisnil revolver nanjo in jo je hotel ustreliti. S silo se ga je ne-
srečnica ubranila, potem je pa usmrtil sa-
mega sebe.

— *** Gospod kolega**. V brzovlak iz Dunaja v Trst sta te dni vsedla dva »fidel« Dunajčana ter sta se delj časa po-
menkovala o marsičem. Slednjič sta se spomnila, da bi se imela vzajemno pred-
staviti. »Pišem se Valdemar in sem...«
»Ali, kdo pa bi ne poznal na Dunaju Valdemarja«, meni sopotnik, »in kam se peljate?« »Jaz?« vpraša znani gledališki

komik, »v Zagreb v engagement«. —
»Hm«, je dejal drugi, »jaz pa se peljem v Trst tudi v engagement«. — »A!« čudil se je Valdemar, »torej najbrže kolega?« — »Kolega menite? Pač nekoliko, samo, da moj vtip je rezek«. — »Tako«, meni Valdemar hladno, »tedaj v nekem smislu moj tekmeč?« — »Ne«, je dejal drugi, »jaz se pišem Lang in sem dunajski rabelj, peljem se v Trst.«

— *** Verska blaznost**. »Frankfurter Zeitung« poroča o nekem skoraj never-
jetnem slučaju verskega fanatizma. Ženo delavca Karla Purgilla je napadel krč, ko je šla pred kratkim iz cerkve. Kmalu po-
tem jo je zadela kap in je žena umrla. Izkazalo se je, da je bila neumna ubožica cel dan v cerkvi, brez vsake jedi; v cerkvi je bila ravno 40urna molitev, katere se je hotela »dostojno« udeležiti. Ali zahteva to božji zakon?

— *** Generalni štrajk v Barce-loni**. V Barceloni štrajka že 80.000 de-
lavcev. V nobeni tovarni se ne dela. Pro-
dajalne, gostilne in kavarne so vse zaprte. Tramvaji in omnibusi ne vozijo. Sploh je ustavljen ves promet. Delavci so vzeli na trgu siloma poslom vse kar so nakupili. Vojaštva je ogromno v mestu. Do sedaj so trije mrtvi in 35 jih je ranjenih. Špan-
ska vlada skuša zatreti štrajk po vzorcu Goëssa in Körberja. Tudi v okolici Bar-
celone vlada štrajk.

— *** Ekspedicijo so pojedli**. Ekspedi-
cijo, koja je odposlala pred kratkim pa-
riška »Patrie« v deželo Papuov, so ljudo-
žrci napadli, pobili in pojedli; 25 je bilo mrtvih med njimi Francozi: grof Saint Reney, baron Villars, Francobeck in Vries. 33 pa ranjenih. Te si baje prihranijo »za pisanko«!

Društva.

— **Društvo zdravnikov na Kranjskem** ima dne 22. februarja t. l. ob pol 8. uri zvečer v klubovi sobi pri Fantiniju izredni občni zbor. Dnevni red: 1. Naznanila predsedništva. 2. Referat o zavarovanju v prid vdov in sirot zdrav-
nikov (dr. Schuster). 3. Referat o letošnji razdelitvi podpor iz dr. Löschner-Mader-
jeve ustanove (dr. Kopfiwa). 4. Slučajnosti.

— **Muzejsko društvo za Kranj-sko** je imelo sinoči v konferenčni sobi I. državne gimnazije svoj letošnji občni zbor. Kakor posnemamo iz tajnikovega poročila, ima društvo sedaj 197 članov ter stoji v literarni zvezi z raznimi društvi, od katerih je došlo v zameno 245 knjig, ki po pravih postanejo last deželnega muzeja. Dohodkov je imelo društvo v pre-
tečenem letu 3599 kron, blagajničnega prebitka pa 49 kron. Subvencije so dru-
stvu naklonili: deželni zbor kranjski 800 K, naučno ministrstvo 400 K, kranjska hra-
nilnica 500 K in dunajska akademija zna-
nosti 220 K. Vsem se je izrekla zahvala občnega zbora. Pregledovalcem društve-
nih računov sta bila zopet izvoljena gg.: župnik Vrhnjani in dež. tajnik Pfeifer. Končno je društveni načelnik ravnatelj Senekovič še naznanil, da ostane ure-
dnik društvenih publikacij tudi za tekoče leto v istih rokah, da bode torej »Izvestija« uredoval dekan Koblar, nemške »Mitthei-
lungen« pa prof. dr. Gratzky pl. Wardengg.

— **Slov. del. pevskega dru-
štva „Slavec“** redni občni zbor vršil se bo letos v nedeljo dne 9. marca v društvenih prostorih v »Narodnem domu« ob 2. uri popoldne s sledečim sporedom: Pozdrav predsednika, poročilo tajnika, po-
ročilo blagajnikovo, poročilo revizorjev, volitev odbora, volitev revizorjev, razno-
terosti. P. n. člani vabijo se k polnošte-
vilni udeležbi.

— **Odbor godbe prostovolj-
nega gasilnega društva v Kranju** se vsem častitim podpornikom in prija-
teljem godbe najtopleje zahvaljuje za mnogobrojni obisk in preplačila veselice prostovoljnega gasilnega društva v Kranju, katere čisti dohodek je bil namenjen god-
beni blagajni, ravno tako se zahvaljuje vsem dosedanjim in mnogoštevilno novo pristopivšim častitim podpornikom za blagohotno podpiranje in naklonjenost godbe.

— **Iz Vidma ob Savi**. Tukajšnje prostovoljno gasilno društvo je priredilo dne 9. februarja t. l. plesni venček v zvezi s srečolovom. Obiskovalcev je bilo veliko kar se ni pričakovalo. Razen do-
mačinov, so gostje in gasilna društva iz Rajhenburga, iz Leskovca na Kranjskem, od Sv. Križa pri Kostanjevici, iz Krškega in drugih krajev to veselico s svojo na-
vzočnostjo počastili. Zaradi tega je bil uspeh jako dober. Prav lepa hvala daro-
valcem in darovalkam daril in gostom.

— **Bralno in pevsko društvo „Maribor“** priredi svoj IX. izvanredni občni zbor v nedeljo, dne 2. marca t. l. zvečer ob 8. uri v restavraciji »Narodnega doma« v Mariboru. Dnevni red: Posveto-
vanje glede razdruženja društva.

Književnost

— **„Popotnik“**. Pedagoški in znan-
stven list. Štev. 2. Vsečina: 1. Jožef Kle-
menčič: Preosnova naših ljudskih šol. 2. H. Schreiner: Analiza duševnega ob-
zorja otroškega in dušeslovni proces uče-
nja. 3. Dr. Jos. Tominšek: Načrt za knji-
žnične kataloge. 4. Dr. Fr. Ilešič: Še enkrat
»A«. 5. Ivan Ivanovič: Solstvo v tujini
6. Iv. Šega: Pedagoški utrinki. 7. Knji-
ževno poročilo. 8. Razgled. Listek 61. —
Pedagoški paberki 62. — Kronika.

Telefonska in brzojavna poročila.

Radeče 20. februarja. Zopet je padla klerikalna trdnjava. Vzlic vsemu, uprav nečloveškemu naporu kle-
rikalcev je pri občinskih volit-
vah zmagala napredna stranka v vseh treh razredih. Gromovita slava zavednim volicem! Živio ne-
ustrašni Brunschmid!

Dunaj 20. februarja. V današnji seji poslanske zbornice se je začela razprava o proračunu in sicer je tekla dosti živahnejše, nego se je pričako-
valo. Dr. Gregr je nastopil s ozro filipiko proti sedanjim političnim raz-
meram. Žel je obilo pritrdjevanja, ko je dejal, da Bog ne zadeni, da bi sodil svet omiko avstrijskega parlamenta po tem, kar so Nemci počenjali za časa nemške obstrukcije, ali kar so nemški kulturonoosi uprizorili zadnjič zaradi Lobmayrja. Gregr je Körberja zagotav-
ljal, da z levico ničesar ne opravi in je plediral za premembo sedanje ustave in za razširjenje vo-
lilne pravice. Za njim je govoril nemški klerikalec Hagenhofer, ki se je hitro zapletel v velik škandal. Ko je Hagenhofer rekel, da njegova stranka poljedelskega ministra Giova-
nellija objektivno sodi, so Vsenemci in zlasti Schönerer začeli razsajati. Hagenhofer je zaklical Schönererju, naj gre spat, češ, da je pijan. Sedaj je na-
stal šele pravi šunder. Vsenemci niso hoteli pustiti Hagenhoferja govoriti, končno je ta izjavil, da Schönerer ni pijan, na kar je mogel svoj govor do-
končati. Ko je nehal, je Schönerer za-
čel vpiti: Mi Vas bomo že odvadili lagati; vsi bodete pobešeni; mi Vam bomo že hlače izprašili. Za Hagenho-
ferjem je dobil besedo Pihuljak, Seja še traja. Ferjančič še ni govoril, ampak bo šele govoril.

Dunaj 20. februarja. V odsek za pretresovanje tržaških nemirov so bili izvoljeni naslednji poslanci: Palfy, Wol-
kenstein, Dyk, Heller, Kratochvil, Skala, Jaworski, Abrahamowicz, Byk, Star-
zinski, Henzel, Gregoričič, Derschatta, Erler, Kaiser, Löcker, Ellenbogen, Lupul, Vazil, Berks, Zazvorka, Šusteršič, Spinčič, Götz, Schücker, Gross, Al-
win, Hanich, Stein, Hortis, Basevi, Fink, Pattai, Fuchs, Schlegel, Ludwigs-
torff, Skene, Damm. — Vlada bo vse storila, da ne pride do razprave. Pre-
iskava odseka se zavleče, a predno pride do konca, bo izjemno stanje v Trstu odpravljeno.

Beligrad 20. februarja. V skup-
ščini se je razvila vsled neke interpe-
lacije velezanimiva razprava zastran žurnalistične vojne, ki jo vodi neki del zunanjega časopisja proti Srbiji. Ministrski predsednik Vuić je pojasnil to obrekovalno kam-
panjo in njene namene, ožigosal, da jo podpirajo nekateri bivši srbski ministri, ki sedaj prebivajo na Dunaju in kon-
statiral popolno soglasje med narodom in kraljem, tako glede notranje kakor zunanje srbske politike. Vuić je govoril sicer z veliko obzirnostjo, a vendar je bilo očitno, da so njegovi udarci merili na Dunaj, a ne samo na bivše srbske ministre, ampak tudi na avstrijske. Skupščina je sprejela resolucijo, s ka-
tero obsoja to žurnalistično vojno in njene srbske pospeševalce ter izreka kralju udanost in zvestobo.

Barcelona 20. februarja. Štrajk se nadaljuje, a vzlic izjemnemu stanju in nagli sodbi še vedno ni konca bo-
jem. Vlada je pritegnila kavalerijo, pa tudi ta je bila napadena s kamni in se je nanjo streljalo z oken. Ponekod so bile napravljene barikade. Koliko ljudi je bilo ustreljenih, se še ne ve; mej ranjenimi je posebno mnogo žensk.

Narodno gospodarstvo.

Zborovanje zaupnih mož društva za varstvo avstrijskega vinarstva v Ljubljani. Društvo priredi v Ljubljani zborovanje zaupnih mož, bivajočih na Kranjskem. Dobrodošli bodo pri tem shodu seveda tudi drugi interesi, katerim je mari napredek kranjskega vinarstva. Organizacija tega društva je sedaj razširjena že po vseh vinorodnih deželah tostranske državne polovice, svoj sedež in glavni odbor ima pa na Dunaju. Člani glavnega odbora se izberó enakomerno po vseh vinorodnih krajih. Kranjsko je zastopal v glavnem odboru pred nekaterimi leti bivši deželni odbornik dr. Vošnjak, sedaj jo pa zastopa deželni poslanec vitez Langer. Razven tega imenuje društvo v posameznih vinskih deželah tudi zaupnike, katerih je sedaj na Kranjskem že okoli trideset iz raznih krogov vinogradniških. Zaupniki imajo nalogo, da poročajo vsakega pol leta o kranjskih vinskih zadevah, zlasti pa, da opozarjajo glavni odbor na tiste zadeve, katere treba pospeševati zakonskim potom. Delovanje tega društva se namreč ne razteza le na to, da pomaga svojim članom s podukom in dejansko podporo, s posredovanjem pri nakupu vinskih potrebščin in orodja itd., ampak tudi na to, da se prizadeva vplivati na zakonodajstvo v vseh tistih zadevah, ki so važne za napredek vinogradništva. Ravno sedaj pripravlja društvo važne zakonske načrte, zaradi katerih prireja po vseh vinskih deželah zborovanja, da zasliši tudi mnenja svojih zaupnikov. Prav zaradi tega se priredi tudi na kranjskem omenjeno zborovanje zaupnih mož. Z ozirom na medstojajočo ponovitev trgovskih pogodb se ima pri tem shodu razpravljati pred vsem o vinski carini. Znano je dalje, kako škodo trpi vinogradnik, kakor tudi konsument vsled prodaje poluvin in sploh ponarejenih vin; zaradi tega hoče društvo izdelati vinski zakon, s katerim se ima zabraniti taka prodaja. Nadalje se ima rešiti vprašanje tudi o tem, ali naj se prenaredi zakonodajstvo o žganjarini, in sicer z ozirom na visoko obdačeno kuhanje žganja in vinskih ostankov in sadja. Takisto je treba, da dobimo nov red za vinsko trgatv na Kranjskem, ker je dosedanj neizvršljiv. Vsa ta vprašanja se imajo razpravljati pri imenovanem shodu zaupnih mož. Zaradi tega pričakujemo, da se bodo interesi mnogostevilno udeležili zborovanja in pokazali s tem, da jim je mnogo ležeče na zboljšanju naših vinskih razmer.

Zborovanje bo v četrtek, dne 27. t. m. ob 10. uri dopoldne v glavni dvorani mestne hiše (na Rotovžu). Obravnavalo se bode o naslednjih točkah: 1. Prihodnja vinska carina (vinska klavzula). 2. O vinskem zakonu, potrebnem v interesu vinogradnikov. 3. Reforma zakonodajstva o žganjarini z ozirom na razmere malih vinogradnikov in o izkoriščanju postranskih vinskih pridelkov. 4. Red za vinsko trgatv na Kranjskem. 5. Posamezni predlogi. Gledé zadnje točke se prosi, da se morebitni predlogi naznanijo do 21. februarja odborniku tega društva g. Francu vitez Langerju v Bršljino pri Novem mestu.

Dež. gledališče v Ljubljani.

Stev. 71.

Dr. pr. 1180.

V petek, 21. februarja 1902.

Tretjič v sezoni:

Rigoletto.

Opera v treh dejanjih s predigro. Po V. Hugovi drami „Le roi s'amuse“ spisal F. M. Piave. Poslovenil A. Funke. Uglasbil G. Verdi. Kapelnik Bog. Tomáš. Režiser Sig. Ulrich.

Blagajnica se odpre ob 7. uri. — Začetek ob 7¹⁵ uri. — Konec ob 10. uri. Pri predstavi sodeluje orkester st. c. in kr. poh. polka II. Leopoldšt. 27.

Prihodnji predstavi bodeja v nedeljo, 23. februarja.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 16. februarja: Neža Silvester, delavka, 84 let, Radeckega cesta št. 11, vsled raka.
Dne 17. februarja: Jošip Škof, kolporterjev sin, 1 leto, Cerkvene ulice št. 21, vnetje sopolnih organov.
Dne 18. februarja: Ivan Dular, gimnazijec, 17 let, Marija Terezije cesta št. 11, rak hrbtenice.
Dne 19. februarja: Marija Prosmar, nadarbinka, 78 let, Japljeve ulice št. 2, jetika.

V deželni bolnici:

Dne 17. februarja: Anton Reban, orglar, 59 let, jetika.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306,2 m. Srednji zračni tlak 736,0 mm.

Febr.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah
19.	9. zvečer	737,1	1,5	sl. jvzhod	oblačno	
20.	7. zjutraj	738,8	1,7	sl. sever	oblačno	
"	2. popol.	737,0	4,5	sl. jug	oblačno	100 mm.

Srednja včerašnja temperatura 2,2°, normale: 0,2°.

Dunajska borza

dne 20. februarja 1902.

Skupni državni dolg v notah	101,60
Skupni državni dolg v srebru	101,45
Avstrijska zlata renta	120,90
Avstrijska krona renta 4%	98,75
Ogrska zlata renta 4%	120,15
Ogrska krona renta 4%	97,--
Avstro-ogrski bančni delnice	1636,--
Kreditne delnice	696,75
London vista	239,85
Nemški državni bankovci za 100 mark	117,27 ¹ / ₂
20 mark	23,44
20 frankov	19,06
Italijanski bankovci	93,05
C. kr. cekini	11,32

Mejnarodna panorama.

V poslopju meščanske bolnice.

Vstop s sadnega trga. Pogačarjev trg. Ljubljanska umetniška razstava I. vrste.

Fotoplastično potovanje po celem svetu v polni istini.

Samo še 3 dni, do včetršne sobote, 22. februarja.

Zelo zanimiva plastična serija:

Drugo potovanje

po francoski Rivieri.

Nihče naj ne zamudi ogledati si vsak teden te vselej zanimive plastične slike na steklu, ki so edine edne vrste in napravljene nalašč za ta umetni zavod.

Otvorjeno vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih, ob 9. uri zjutraj do 9. ure zvečer. (446)

Vstopnina za odrasle 40 h., za otroke, dijake in vojaške do narednika 20 h.

„Narodni tiskarni“

je izšel

v proslavo

Prešernove stoletnice

Prešernov album.

Cena izvodu K 240, po pošti 12 vinarjev več.

Naročila sprejema

Lav. Schwentner

knjigotžec v Ljubljani.

Cos. kr. avstrijsko državno železnico.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1901. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž. Ob 12. uri 24 m po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selthal v Ansee, Solnograd, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selthal v Solnograd, Inomost, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m dopoldne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selthal, Dunaj. — Ob 3. uri 58 m popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Geneve, Pariz, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzen, Marijine vane, Heh, Franzove vane, Karlove vane, Prago, (direktni voz I. in II. razreda), Lipsko, Dunaj via Amstetten. — Ob 10. uri zvečer osonni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo. (Trst-Monakovo direktni vozovi I. in II. razreda.) — Proga v Novo mesto in v Kočevje. Osonni vlaki: Ob 7. uri 17 m zjutraj, ob 1. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 55 m zvečer. Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiža. Ob 3. uri 25 m zjutraj osonni vlak z Dunaja via Amstetten, Monakovega, Inomosta, Franzensfeste, Solnograda, Lince, Steyra, Ansee, Ljubna, Celovca, Beljaka, (Monakovo-Trst direktni vozovi I. in II. razreda). — Ob 7. uri 12 m zjutraj osonni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 16 m dopoldne osonni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plzna, Prage, (direktni vozovi I. in II. razreda), Budejovic, Solnograda, Lince, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gastein, Ljubna, Celovca, St. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 44 m popoldne osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Selthala, Beljaka, Celovca, Monakovega, Inomosta, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m zvečer osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. — Proga iz Novega mesta in Kočevja. Osonni vlaki: Ob 8. uri 44 m zjutraj, ob 2. uri 32 m popoldne in ob 8. uri 35 m zvečer. — Odhod iz Ljubljane juž. kol. v Kamnik. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m zjutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 50 m zvečer, ob 10. uri 25 m le ob nedeljah in praznikih v oktobru, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih in samo v oktobru. — Prihod v Ljubljano juž. kol. iz Kamnika. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m zjutraj, ob 11. uri 6 m popoldne, ob 6. uri 10 m zvečer in ob 9. uri 55 m zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih in samo v oktobru. (1)

Ustanovljeno 1839.

Semena

gospodarska, za zelenjad, cvetlična, gozdna, sadna, najboljše kakovosti ter zajamčene kaljivosti ponuja (439-2)

semenarstvo

Václava Petzolda

v Pragi, I.,

edino v Havířské ulici čis. 394.

Za vrtno stroko ponuja zlasti: svetovnoslavne klatovske nagelje (klinčke) in vrtnice, sadna ter okrasna drevesca in grme, čebuljaste cvetlice i. dr. v veliki izbiri.

V lastnem interesu zahtevajte cenik gratis in franko, predno si naročite semena.

Otvoritev gostilne

„pri Gambrinu“

Židovska steza št. 4.

P. n. občinstvu si usojam naznaniti, da sem 12. t. m. otvoril zgoraj imenovano gostilno in vabim cenjeno občinstvo najuljudneje k mnogobrojnemu obisku. (422-2)

Poskrbljeno je kar najbolje za okusna topla in mrzla jedila, sprejemajo pa se tudi abonementi.

Točim pa dobroznano graško puntigamsko marčno pivo, pristna štajerska, dolenska in istrijska vina. Vsako soboto točim bavarska piva. Obenem se kar najtopleje priporočam za točenje čez ulico.

Z velespoštovanjem

J. KENDA.

Velika zaloga

(114-12)

Styria, franco-skih Peugeot, Stefanie-koles

pristnih Jos. Reithoffer sinov

Pneumatik

katero nudim po isti ceni, kakor tovarna.

Pristne švicarske žepne ure, budilke, stenske ure, verižice, prstane itd. itd. Namizne oprave (Besteck).

Najboljši šivalni stroji.

Najnižje cene in jamstvo!

Z vsem spoštovanjem

Fr. Čuden

urar in trgovec, na Mestnem trgu št. 25, nasproti rotovža.

Lepo stanovanje

s 4 sobami, kuhinjo, kletjo in podstrešjem, odda se takoj na Vodnikovem trgu št. 3, II. nadstropje.

Natančneje se izve istotam. (445-1)

Dva živahna učenca

iz dobre rodbine se takoj sprejmeta v trgovini z manufakturnim blagom pri

Miroslavu Robiču (448-1)

Pogačarjev trg.

Dobro ohranjena

Okna

kupi

(447-1)

L. Habat, Zagorje ob Savi.

Trgovski pomočnik

dobro izurjen v železninski in špecerijski stroki želi vstopiti v kako večjo trgovino.

Kdo? pove upravništvo »Slovenskega Naroda«. (424-3)

Ma prodaj je majhno posestvo

(za K 6000) v Laškem trgu (Markt Tüffer).

Več pove gospa Oisterscheg v Laškem trgu. (335-5)

Pohištvo

6 stolov v renesančnem slogu, 1 meter visoko ogledalo, 1 politirana omara, 1 bela kuhinjska miza, 1 zibelka, vse v dobrem stanu, je ceno na prodaj. (444-1)

Kje? pove upravništvo »Slov. Nar.«.

Zdravje, slast, veselje!

Vživajte

J. Klauer-ja pristni planinski

„Triglav“

pridelek iz žlahtnih gorskih rastlin.

Odlikovan v Parizu 1898!

Glavna zaloga: (415-5)

Edmund Kavčič v Ljubljani.

V najem se dá s 1. marcem t. l.

prodajalna

špecerijskega blaga ter vino- in žganjetoč

čez ulice. Prodajalna je zraven mestne farne cerkve in je bila več let v dobrem prometu. Najbolj pripravna za to trgovino bi bila kaka ženska kot najemnica, ker jo je tudi zadnja leta vodila ženska. (443-1)

Natančneji pogoji se izvedó pri lastniku hiše Ant. Sveticu v Kamniku.

Št. 4531.

(431-2)

Prodajalnica v najem.

V mestni hiši št. 18 v Sv. Florijana ulicah v Ljubljani odda se v pritličji ležeča prodajalnica, pravna tudi za gostilno, z zraven ležečim stanovanjem takoj ali pa od 1. maja letos v najem.

Natančneje pogoje je izvedeti pri mestnem ekonomatu na magistratu v navadnih uradnih urah.

Mestna občina ljubljanska

dne 11. februarja 1902.

LJUBLJANSKI ZVON

MESEČNIK ZA KNJIŽEVNOST IN PROSVETO.

LETNIK XXII. (1902).

Izhaja po 4¹/₂ pole obsežen v veliki osmerki po eden pot na mesec v zvezkih ter stoji vse leto 9 K 20 h, pol leta 4 K 60 h, četrt leta 2 K 30 h.

Za vse neavstrijske dežele 11 K 20 h na leto. Posamezni zvezki se dobivajo po 80 h.

„Narodna Tiskarna“ v Ljubljani.